

Рецензия

От Иван Петров Палигоров, д-р по научна специалност Икономика и управление, редовен професор по професионално направление 3.7. Администрация и управление, научна специалност Икономика и управление (горско стопанство) в катедра „Управление на ресурсите и природоползването“ при факултет „Стопанско управление“ на Лесотехническия университет – София.

на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7. Администрация и управление, научна специалност „Статистика и демография“ по дисциплината „Икономическа статистика“, обявен от ЛТУ в ДВ бр.58/26.07.2016 г., за нуждите на катедра „Икономика“ на факултет „Стопанско управление“ на ЛТУ.

По обявения конкурс депозирани документи за участие има един кандидат – доц.д-р Николай Стоянов Стоенчев, който е редовен доцент към катедра „Икономика“ на факултет „Стопанско управление“ на ЛТУ.

Настоящата рецензия е изготвена на основание на решение на научното жури от 07.10.2016 г., назначено със Заповед № 591/26.09.2016 г. на Ректора на ЛТУ. Общата оценка на условията за заемане на академичната длъжност „професор“ е направена на основата на изискванията на чл. 29 и 29б от Закона за развитие на АСРБ, на чл. 60 и 61 на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и чл. 65 и 67 от Правилника за РАС на ЛТУ от 2011 г., на Наукометричните изисквания и критерии за заемане на академични длъжности в ЛТУ (Приложение 14) и за изготвяне на рецензии (Приложение 15).

1. Кратки биографични данни на кандидата

Кандидатът по конкурса доц. д-р Николай Стоенчев завършва висше образование през 1981 г., с квалификация магистър по специалност – Организация и проектиране обработката на икономическата информация и втора специалност – Учителска правоспособност по икономическите дисциплини. През 1991 г. защитава дисертация и е „кандидат на икономическите науки“ (сега доктор) по научна специалност „Статистика и демография“ във ВИИ „Карл Маркс“ (сега УНСС). През периода 1982-1983 г. е плановик на цех във ВМЗ Сопот. От 1983 г. е асистент, от 1983 г. до 1991 г. е старши асистент, а от 1991 до 1995 г. е главен асистент по „Статистика и демография“ във ВИНС Варна. От 1995 до 1997 г. е главен асистент в ЛТУ София. От 1997 г. е доцент по същата научна специалност в ЛТУ София. От 1997 г. до 2012 г. и от 2016 г. до сега е ръководител на катедра „Икономика“. От 2012 г. до 2016 г. е заместник декан на ФСУ. Член е Факултетния съвет на ФСУ и на Академичния съвет на ЛТУ.

Кандидатът е доктор по научната специалност „Статистика и демография“, по която е обявен конкурса. Трудовият стаж на кандидата на академичната длъжност „доцент“ в ЛТУ надхвърля 19 години.

2. Общо описание и оценка на представената научна продукция

За участие в обявения конкурс кандидатът е представил списък от 56 заглавия, от които 43 са на български език и 13 на чужд език. Те са разделени както следва:

1. Монографии – 7, една от които самостоятелна [№ 1] и участие в още 6 [№ 2-7], в обем от 516 стандартни страници, като една от тях е и на електронен носител;

2. Публикации в научни списания – 21 бр.[№8 – 28], от които в реферирани научни списания 8;

3. Публикации в сборници от научни форуми - 21 бр., 14 от които на международни форуми и 7 на национални;

4. Научно-приложни публикации – 2 [№ 50-51]и научно-популярна – 1 [№52];

5. Учебници и учебни помагала – 4 бр. [№53 – 57], 2 от които самостоятелни, с общ обем на авторско участие над 720 страници;

Отделно са представени списъци с 8 научно-изследователски, на три от които е ръководител, и 3 образователни проекта, в които кандидатът е бил участник в колектива.

Не приемам за рецензиране 4 от представените 56 публикации, едната от монографиите[№7], а другите са научно-популярни и научно-приложни [№50-52].

В съдържателно отношение публикациите на кандидата за професор са по тематиката на научната специалност на обявения конкурс, а именно:

1. Статистика;
2. Икономическа статистика;
3. Използване на статистически методи за измерване на отраслова, регионална и фирмена конкурентоспособност;
4. Приложение на статистическите методи в областта на икономиката и управлението на различни сфери и дейности в горското стопанство, горската промишленост, производството на мебели.

Публикации на кандидата са отпечатани в издателската къща на ЛТУ, издателствата „Интел Ентранс“, „Авангард Прима“, научното списание „Управление и устойчиво развитие“, научни трудове и сборници с публикации на български и чуждестранни университети.

Публикациите на кандидата в електронен вариант са 1 монография и 1 учебник. В учебните пособия са подготвени решени и нерешени примери за решаване с приложение на Excel на MS Office, което позволява да се ползват и за самоподготовка, както и за усвояване на по-важните вградени функции на приложния продукт. В учебниците и учебните пособия е систематизиран натрупания теоретичен опит и е поднесен в подходяща форма за обучение на студенти, докторанти, специализанти и специалисти от практиката, както и от учени и изследователи, които използват статистическите методи за анализиране на резултатите от процеси или явления.

3. Отражение на научните публикации на кандидата в литературата (известни цитирания)

Кандидатът за академична длъжност „професор“ е представил списък на общо 72 цитирания на 22 негови публикации. Това убедително показва, че постигнатите от кандидата научни резултати са известни на учените не само от професионалното направление и специалността, по която е обявен конкурса.

4. Обща характеристика на дейността на кандидата.

4.1. Учебно-педагогическа дейност (работа със студенти и докторанти)

Кандидатът по конкурса за академична длъжност „професор“ е преподавател от кариерата. Заема длъжността „доцент“ в ЛТУ от повече от 19 години. Преди това е бил асистент, старши и главен асистент във ВИНС Варна (сега Икономически университет Варна) и ЛТУ. Изявява се като авторитетен преподавател. Титуляр е на 5 учебни дисциплини и автор на общо 9 учебни програми. Автор е на учебниците за студентите от факултет „Стопанско управление“, съответно по „Статистика“(ИК на ЛТУ) и „Икономическа статистика“(изд. „Интел Ентранс“), както и на две ръководства за упражнения в съавторство, които имат примери за решаване с помощта на конвенционално приложение Excel на MS Office, което позволява те да бъдат ползвани за самоподготовка от широк кръг потребители. Доц. Стоенчев работи много добре със студентите и докторантите и влага много усилия в тяхната подготовка, като едновременно с това е достатъчно взискателен. Ръководител е на над 50 успешно защитили дипломанти. Има изнесени лекции в други висши училища. Взема пряко участие при подготовка на учебните планове по новите за ЛТУ специалности „Стопанско управление“ и „Алтернативен туризъм“. Под негово ръководство успешно е защитил 1 докторант.

4.2. Научна и научно-приложна дейност

Кандидатът по конкурса е представил списък с участието си в 8 проекта, финансирани от ЛТУ, на 3 от които е ръководител. Пет от научно-изследователските проекти са с практико-приложен характер. Това налага обобщението, че доц. Стоенчев е търсен колега и изследовател за работа по научни и изследователски проекти. Прилагането на резултатите от проучванията доц. Стоенчев осигурява като ръководител и участник в различни курсове за обучение и на специализации на специалисти от практиката.

4.3. Внедрителска дейност

От предствените от кандидата документи е видно, че отчетите по проектите са приети, но документи за внедряване не са представени.

4.4. Приноси (научни, научно-приложни, приложни)

По-важните приноси на кандидата са в областта на социалните и стопанските науки, по научната специалност на обявения конкурс – Статистика и демография и по дисциплините Статистика и Икономическа статистика, като могат да се групират по следния начин.

С характер на чисто научни приноси са:

1. За подпомагане вземането на стратегически решения за инвестиции и иновации в предприятията за производство на мебели в България е адаптирана методика за оценка на фирмената конкурентоспособност. Избрани са подходящи показатели, извършен е експеримент с реални статистически данни, резултатите от които позволяват да се счита, че тя е надеждна.[3,4,5,6,14,18,20, 29,30,36,37,39].

2. Разработена е концепция за приложение на статистически методи за сравнителна оценка на качеството на живот по области от административно-териториалното деление на страната, като е обобщен националния и международен опит в тази област. Разкрита е връзката между качеството на живот и териториалната специализация по икономически дейности в България, както и

нови възможности за взаимодействие между икономическата и социалната статистика за подпомагане вземането на управленски решения за постигане на устойчиво регионално развитие и подобряване на условията за живот на населението. [1].

3. Разработен е инструментариум за подобряване на информационното осигуряване на управлението на дърводобива в държавните гори. Разработеният алгоритъм за количествен анализ на данните е в основата на електронната система „Бизнес-консултант“, подпомагаща участниците в търгове за възлагане на обществени поръчки за дърводобив в държавните гори с оглед повишаване на тяхната конкурентоспособност. [2,13,25,27,28,31,33,34]

С характер на научно-приложни приноси са:

4. Формулирани са препоръки за усъвършенстване на информационната база за извършване на териториални сравнения с помощта на статистически методи, като е разкрита необходимостта от по-нататъшна унификация на системата от индикатори за оценка на качеството на живот, заложи в областните стратегии за развитие.[1]

5. Предложен е конкретен алгоритъм от статистически методи за избор на специализирана техника в дърводобива по комплексен критерии. Извършен е научен експеримент с реални данни, който показва предимствата на алгоритъма и улеснява прилагането му в практиката. [52]

6. Адаптирана е и е апробирана методика за избор на фирма в областта на туризма с най-добри текущи резултати и потенциал за бъдещо развитие на базата на статистически резултати, която да замести експертната оценка, особено когато трябва да се вземат под внимание множество показатели едновременно.[49]

7. Разкрита е възможност за прилагане на статистически метод за анализ на структурни различия в разположението на трахеидите при резонансна дървесина.[9]

8. Разкрити са някои възможности за използване на статистически методи при проучване на характеристики свързани с масови процеси и явления в туризма и миграцията. [38, 45,47]

С характер на приложни приноси са:

9. С помощта на статистически методи е обработена информацията от полеви експеримент и е извършена селекция на химически средства за растителна защита на листно декоративни растения, нападнати от щитоносни въшки. [51]

10. Разкрити са някои от допусканията несъвършенства при практическото приложение на статистически методи и е предложен подход за решаване на проблема. [17]

11. Обосновани са възможности за повишаване на събираемостта на данъците, като е разработена и е апробирана анкетна карта за проучвания свързани с превенция на корупцията в данъчната администрация. [10, 43]

Свързани с обучението на студентите:

1. Разработен е и е апробиран статистически инструментариум за проучване на степента на удовлетвореност на студентите от качеството на обучението.[11,32]

2. Обосновани са перспективите за развитие на дистанционната форма на обучение във ВУЗ и по-специално на обучението по статистика.[8, 22,44]

3. Разкрити са някои особености на обучението по статистика в бакалавърската степен на специалност Стопанско управление в ЛТУ с оглед подобряване на резултатите от обучението. [26,40]

4. Разработени са учебни материали за пълноценно усвояване и прилагане на основните статистически методи за анализ и прогнозиране в управлението на горското стопанство, горската промишленост и алтернативния туризъм, с използване на възможностите на Excel на MS Office. [53,55,56]

5. Представени са в систематизиран вид теоретичните основи и практическите възможности на икономическата статистика, като са разяснени основните теоретични концепции, залегнали в актуалната версия на Европейската система от сметки ЕСС 2010 и методиките, прилагани от Националния статистически институт за формиране на някои макроикономически показатели. Разработени са тестове за самооценка на знанията по икономическа статистика. [54]

6. Създаден е електронен обучителен модул за електронно дистанционно обучение по статистика /въвеждане в статистиката/ с помощта на системата Blackboard learn, функционираща в Лесотехнически университет. Всеки от разделите в модула е снабден с тест за самооценка. [53]

5. Оценка на личния принос на кандидата

От общо представените от кандидата за академична длъжност „професор“ 56 публикации, самостоятелни са 13, с един съавтор 25, с двама съавтори 4, с трима и повече съавтори – 14. Това дава основание да се обобщи, че посочените по-горе приноси са лично дело на кандидата. Нещо повече, в своята дългогодишна преподавателска и научноизследователска дейност доц. Стоенчев има изграден собствен стил, който позволява на всеки читател с лекота да установи неговия принос в колективните разработки.

Информационната карта за заемане на академичната длъжност „професор“ е правилно попълнена съгласно изискванията на НАЦИД.

6. Критични бележки

Оценката на представената продукция позволява да се констатира, че съществени пропуски или противоречия не са установени. Могат да се направят някои критични бележки, които са свързани по-скоро с бъдещата дейност на кандидата:

1. Основните акценти в продукцията на кандидата са два – от една страна, подготовка на книги, сборници, брошури, както и на учебници и учебни помагала и от друга, доклади в научни форуми. Това създава усещане за една по-голяма широта на научните и изследователските интереси, което може да се обясни с факта, че неговият принос в тези случаи е в избора, адаптирането и приложението на подходящите статистически методи за анализ.
2. В някои от публикациите би могло да се добави малко по-подробно обяснение на получените резултати, което би подпомогнало по-малко подготвените читатели, а и би позволило предложените методи да се

използват по-широко за нуждите на обучението, както и в последващи научни разработки.

7. Лични впечатления

Имам лични впечатления от работата на кандидата по конкурса доц. д-р Стоенчев от 1995 г. като преподавател, като колега, като ръководител на катедра, като заместник декан на ФСУ. Като преподавател е отговорен, взискателен към студентите, умее да ги мотивира да се усъвършенстват, подпомага ги да разработват свои решения и проекти. Като колега доц. Стоенчев е търсен и ценен съветник, изследовател и съучастник в работата по научно-изследователски проекти, особено що се отнася за използване на статистически методи за анализ. Взема активно участие в 3 образователни проекта, свързани с усъвършенстване на обучението по специалностите във факултет „Стопанско управление“ на ЛТУ, както и за развитие на център за електронни форми за подпомагане на обучението и за дистанционно обучение. Като ръководител на катедра и зам.-декан на ФСУ винаги проявява отговорно отношение и готовност да се търси възможно най-доброто решение, в дух на конструктивизъм, разбирателство и колегиалност.

8. Заключение

В съответствие с изискванията на чл.29, ал. 1 и чл.29б от ЗРАСРБ, чл. 60, ал. 1 и чл. 61 от ППЗРАС, както и чл.65 и чл.67 от Правилника за РАС на ЛТУ, оценявайки по съвкупност представената научна продукция определено считам, че кандидатът по конкурса доц.д-р Николай Стоянов Стоенчев изпълнява необходимите условия за заемане на академичната длъжност «професор»: притежава ОНС «Доктор»; повече от 20 години е доцент; представил е повече от необходимия минимум участия в публикувани монографични трудове и публикации в специализирани издания, които не повтарят тези, за придобиване на ОНС «Доктор» и на академичната длъжност «Доцент».

Във връзка с посоченото по-горе, предлагам кандидатът по конкурса доц.д-р Николай Стоянов Стоенчев да бъде избран за заемане на академичната длъжност „професор“ в научна област 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7. Администрация и управление, научна специалност „Статистика и демография“, по дисциплината „Икономическа статистика“, обявен от ЛТУ в ДВ бр.58/26.07.2016 г., за нуждите на катедра „Икономика“ на факултет „Стопанско управление“ на ЛТУ.

София, 25.10.2016 г.

Рецензент:

проф.д-р Иван Падигорев